

Türkçenin İkinci/Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma Becerisiyle İlgili Makaleler: Son On Yılın Değerlendirilmesi

Bekir Sıddık Kılıç*, Ali Göçer**

Makale Geliş Tarihi 16/04/2025

Makale Kabul Tarihi:05/08/2025

DOI: 10.35675/befdergi.1677737

Öz

Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretimi anlama ve anlatma becerileri üzerinden gerçekleştirilmektedir. Dil öğrenme amacının o dili kullanarak sözlü iletişim kurmak olduğu düşünüldüğünde ikinci dil öğretiminde konuşma becerinin kazandırılması Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisiyle ilgili çalışmaların sayısını artırmaktadır. Bu çalışmanın amacı, 2015-2025 yılları arasında Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisiyle ilgili gerçekleştirilen çalışmaların genel görünümünü ortaya koymaktır. Konuyla ilgili çalışmalara Dergipark veri tabanı ve Google Akademik arama motoru aracılığıyla erişilmiştir. Çalışmada sistematik derlem deseninden yararlanılmıştır. Sistematik derlem çalışmalarıyla belli konularda gerçekleştirilmiş ve belli bir birikim seviyesine ulaşmış çalışmaların genel görünümünün ve eğilimlerinin tespit edilmesi sağlanır. Bu bağlamda Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisiyle ilgili çalışmalar yayımlanma yılları, yazar sayıları, amaçları, konuları, araştırma modelleri, veri toplamada kullanılan araçlar, verilerin analizinde kullanılan yöntemler ve sonuçları açısından değerlendirilmiştir. İncelenen makalelerin genel eğilimleri ve makalelerin sonuçları sınıflandırılarak tablolar hâlinde verilmiştir. Gerçekleştirilen analizler sonucunda incelenen makalelerden hareketle bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Konuşma becerisi, konuşma eğitimi, Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretimi

Articles on Speaking Skills in Teaching Turkish as a Second/Foreign Language: An Evaluation of the Last Ten Years

Abstract

Teaching Turkish as a second/foreign language (TFL) is actualized through comprehension and production skills. Considering that the primary purpose of language learning is to establish oral communication, the emphasis on acquiring speaking skills in second language instruction has increased the number of related studies. This study aims to present a general overview of the research on TFL speaking skills conducted between 2015 and 2025. Employing a systematic

* Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kilisli Muallim Rifat Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Kilis, Türkiye, bskili@kilis.edu.tr, ORCID: [0000-0003-3959-1867](https://orcid.org/0000-0003-3959-1867)

**Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, gocerali@gmail.com, ORCID: [0000-0002-6880-2611](https://orcid.org/0000-0002-6880-2611)

Kaynak Gösterme: Kılıç, B. S., & Göçer, A. (2026). Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisiyle ilgili makaleler: Son on yılın değerlendirilmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(50), 871-900.

review design, relevant studies were accessed via the Dergipark database and Google Scholar. Systematic reviews identify general overviews and trends in an established body of research. In this context, studies were evaluated based on publication year, authors, aims, topics, research models, data collection tools, analysis methods, and results. Trends and findings were classified in tables, and recommendations are provided based on the analyses.

Keywords: Speaking skill, speaking training, Teaching Turkish as a second/foreign language

Giriş

Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretimi, anlama ve anlatma becerileri üzerinden yürütülmektedir. Eğitim, sağlık, tatil, ticaret vb. günlük hayatın her alanında dilin kullanım süreçlerinde dört temel beceriye her zaman ihtiyaç duyulmaktadır. Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde, ders kitaplarında, uygulamalarda, ders içi ve ders dışı faaliyetlerde, eğitime ayrılan sürede ve bu süreler içerisinde gerçekleştirilen etkinliklerde dört becerinin öğretilmesi önem arz etmektedir. Bu beceriler arasında insanın toplumsal ve bireysel ilişkilerini devam ettirmede konuşma, sıklıkla ihtiyaç duyulan bir dil etkinliğidir. Günlük yaşamdaki ilişkilerin çoğunluğu konuşma ile gerçekleşmektedir. İletişim süreçlerinde olduğu gibi eğitim ve öğretim süreçlerinde de konuşma becerisi ön plana çıkmaktadır. Gerek ana dili gerek ikinci/yabancı dil öğrenmenin amacı dört temel dil becerisini işe koşarak iletişim kurmak, duygu, düşünce ve istekleri ifade etmektir. “Dille iletişimin gerçekleşmeden o dilin öğrenildiği düşünülmeyeceğinden diğer becerilerin en önemli aşaması olarak konuşma becerisini görmek mümkündür” (Abukan & Tchkonja, 2023, s. 153).

“Yabancı dil öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirerek çevresiyle etkili iletişim kurmayı amaçlamaları, önceliği konuşma becerisine vermelerine neden olmaktadır” (Alyılmaz & Şengül, 2017, s. 30). Türkçeyi ikinci/yabancı dil olarak öğrenenler konuşma becerisini önceledikleri hâlde bu beceride zorlanabilmektedirler. “Dil öğrenmenin asıl amacının o dili kullanarak sözlü ve yazılı iletişim kurmak olduğu düşünüldüğünde ikinci dil öğretiminde bu iki becerinin kazandırılması en önemli ama ne yazık ki en sorunlu sahadır” (Uysal, 2009, s. 91). Söz konusu sorunların altında yatan birçok sebep bulunmaktadır. Konuşma kaygısı, hata yapma korkusu, yanlış anlaşılma hissi, kelime dağarcığının yetersiz olması bu sorunlar arasında yer almaktadır. Kartallıoğlu’na göre (2020, s. 235) konuşmanın şimdiki zamanda yapılan bir eylem olması ve o dili yeni öğrenen öğrencilerin kelime hazinelerinin sınırlı olması konuşmayı diğer becerilerden daha zor hâle getirmektedir. Bahsedilen zorluklara rağmen konuşma becerisinin çeşitli yöntem, teknik, stratejilerle geliştirilebilmesi mümkündür.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi (YTÖ), üniversiteler, araştırma merkezleri ve ilgili kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen çalışmalarla ele alınmakta bu durumda koşut olarak konuyla ilgili çalışmaların sayısı artmaktadır. YTÖ alanı ile ilgili üretilen çalışmalar sorunların tespit edilmesine ve çözümüne, öğretimin daha nitelikli hâle

getirilmesine katkı sağlamaktadır. Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretimiyle ilgili bilimsel çalışmalarda ele alınan konular arasında konuşma becerisi önemli yer tutmaktadır.

Konuşma becerisinin öğretimi kaygı, algı, tutum, sesletim, kültür, dil bilgisi vb. çeşitli boyutları kapsadığından söz konusu becerinin öğretilmesinde birtakım problemler yaşanmaktadır. Bu durum YTÖ'de konuşma becerisini ele alan çalışmaların sayısını artırmıştır. Kardoğan ve Kardaş (2023) 2005-2019 yıllarında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin eğilimlerini ele aldıkları çalışmada konuların dil bilgisi, yazma ve okuma alanlarında yoğunlaştığını, dinleme ve konuşma alanlarında oldukça sınırlı çalışmanın yapıldığını tespit etmiştir. Taşdemir vd. (2023) yabancılara Türkçe öğretimi alanında dil becerilerine yönelik hazırlanan tezler inceledikleri çalışmada, anlama becerileri üzerine daha fazla çalışmanın yapıldığını, konuşma becerisine dönük dört tezin olduğunu saptamışlardır. Türkyılmaz vd. (2023) yabancı uyruklu öğrencilere yönelik hazırlanan makaleleri çeşitli değişkenler açısından inceledikleri çalışmada, 2021-2022 yılları arasında dil öğretimi konusunda konuşma becerisine yönelik iki yayın yapıldığını belirlemiştir. Büyükkız vd. (2024) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisini geliştirmeye yönelik deneysel uygulama içeren lisansüstü tezlerdeki çalışmaların eğilimlerini belirlemek amacıyla çalışma gerçekleştirmiştir. Söz konusu tezler kelime öğretimi, psikolojik etkenler, konuşma becerisini geliştirmeye yönelik yaklaşım, yöntem, teknik, materyal, etkinlikler, teknolojik araçların kullanımı ve ölçme değerlendirme başlıkları altında değerlendirilmiş ve tablolar şeklinde sunulmuştur. Kocayanak (2024) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma eğitimiyle ilgili lisansüstü tezlerin araştırma eğilimlerini belirlemeyi amaçladığı çalışmada tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans tezlerinden oluştuğunu saptamıştır. Çalışmada tezlerin yıllara göre dağılımı, tezlerde kullanılan yöntemler, çalışma grupları, veri toplama ve analizi gibi başlıklar ele alınarak tablolar şeklinde sunulmuştur.

Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisiyle ilgili derlem çalışmalarının tez ve makaleler olarak ayrı ayrı ele alındığı ve sınırlı olduğu görülmektedir. Gün geçtikçe Türkiye'deki yabancı uyruklu öğrenci sayısı artmakta bu duruma bağlı olarak Türkçeye olan talep artmaktadır. Türkçenin yabancı/ikinci dil olarak öğrenilmesinde iletişim amacının ön plana çıkması konuşma becerisini önemli kılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisi ile ilgili son on yılda yayımlanan makalelerin eğilimlerini belirlemektir. Çalışmanın Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisiyle ilgili çalışmaların genel görünümünü sunarak alan yazınında konu ile ilgili çalışma yapmak isteyenlere kaynaklık etmesi beklenmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisi ile ilgili son on yılda yayımlanan makalelerin genel durumunu ortaya çıkarmak için yapılan çalışmada nitel araştırma yöntemi, sistematik derlem deseni kullanılmıştır. “Sistematik derleme, belirli bir konuda yayınlanmış iki veya daha fazla çalışmanın üzerinde inceleme yapılarak bulgu, sonuç ve değerlendirmelerini sentezleyen çalışmalardır (Karaçam, 2013, s. 27).” Bu çalışma ile Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisiyle ilgili makalelerin genel görünümünü belirlemek amacıyla desen tercih edilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Dâhil Edilme Kriterleri

Çalışma kapsamında söz konusu konuyla ilgili 2015-2025 yılları arasındaki makaleleri belirlemek için Google Akademik arama motoru, Dergipark veri tabanı taranmıştır. Tarama yapılırken “Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde konuşma becerisi”, “Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisi” anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Bu taramalarda 91 makaleye erişilmiş, amaca uygun olmayan 8 makale çıkarılarak 83 makale araştırmaya dahil edilerek incelenmiştir. Elde edilen makaleler amaç, sonuçları ve konuşma becerisinin hangi konularda ele alındığı açılarından değerlendirilmiştir. Makalelerin yayımlanma yılları, yazar sayıları, amaçları, konuları, araştırma modelleri, veri toplamada kullanılan araçlar, verilerin analizinde kullanılan yöntemler tablolar hâlinde sunulmuştur. 2025 yılındaki makaleler 31.05.2025 tarihine kadar yayımlanan ve erişilen makaleler ile sınırlıdır.

Verilerin Analizi

Araştırmada incelenen makalelerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. “İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır” (Yıldırım & Şimşek, 2016). Makaleler üzerinde iki araştırmacı kodlama yapmış ve kodlardan temalara ulaşılmıştır. Veriler sunulurken tablolardan yararlanılmıştır. İncelenen makaleler için M1, M2, M3... kodları kullanılarak ortaya çıkan verilerin hangi makalelerde bulunduğu belirtilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Boylu ve Çangal (2015) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Bosna-Hersekli öğrencilerin konuşma kaygılarını belirlemeye ve çeşitli değişkenler açısından ele aldıkları çalışmada erkek öğrencilerin konuşma kaygılarının bayan öğrencilere göre fazla olduğunu; öğrencilerin cinsiyetleri, yaşları, meslekleri, devam ettikleri kurlar, Türkiye’de bulunma durumları ile Türkçe konuşma kaygıları arasında anlamlı bir

farklılık olmadığını tespit etmişlerdir. Göçer (2015a) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini kazanabilme, etkili bir şekilde kullanabilmelerine yönelik gelişim durumlarını belirlemek ve onların konuşma becerilerini verimli bir şekilde kullanılabilmelerini sağlayacak değerlendirme yöntem ve araçları hakkında bilgi vermek amacıyla çalışma gerçekleştirmiştir. Genel olarak yabancı dil öğretim başarı belirleme sınavları hakkında açıklamalar yapılan çalışmada özel olarak Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretimi, konuşma becerisinin gelişiminin takibinde gerçekleştirilebilecek uygulamalara değinilmiştir. Ayrıca farklı düzeylerdeki öğrencilerin konuşma becerilerini ölçme ve değerlendirmede kullanılabilecek örnek dereceli puanlama anahtarları sunulmuştur. Göçer (2015b) Türkçeyi ikinci/yabancı dil olarak öğrenenlerin, konuşma becerilerini kazanmalarında ve verimli bir şekilde kullanabilmelerinde yararlanabilecekleri etkinlik ve uygulamaları ele alarak bu konuda uygulanabilecek yöntem ve tekniklere değinmiştir. Konuşma ve sesletim becerisinin geliştirilmesinde gerçekleştirilebilecek işlemler açıklanmış, söz konusu becerinin kazandırılmasında faydalanılabilecek yöntem ve teknikler alan yazınından hareketle ele alınmıştır. Hamzadayı ve Büyükkiz (2015) yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin kişilik tipleriyle konuşma öz yeterlik algıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yürüttükleri çalışmada öğrencilerin, konuşma öz yeterlik algılarıyla dışadönüklük ve sorumluluk kişilik tipleri arasında anlamlı; uyumluluk, tecrübeye açıklık ve duygusal dengesizlik değişkenleri arasında ise anlamsız bir ilişki olduğunu saptamıştır. Şen ve Boylu (2015) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen İranlı öğrencilerin konuşma kaygılarını çeşitli değişkenler açısından değerlendirmek için gerçekleştirdikleri çalışmada öğrencilerin konuşma kaygı seviyelerinin orta düzeyin altında olduğunu saptamış ayrıca Türkçe konuşma kaygı düzeyleriyle bazı değişkenler arasındaki ilişkiyi analiz etmişlerdir. Uçak ve Gökçü (2015) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma becerisini geliştirmek amacıyla yerel motifler olarak adlandırılan stratejiyi ele aldıkları çalışmada Erbil Atışması, Molla Meşhur, Hangi Dizi gibi yerel motiflerin yanı sıra drama/tiyatro, soru-cevap, hadi anlat bakalım gibi evrensel ilke ve metotlardan hareketle konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik açıklamalar yapmışlardır. Yavuz Kırık (2015) YTÖ'de kullanılan ders kitaplarındaki etkinlikleri, iletişimsel yabancı dil öğretimi ilkeleri bağlamında değerlendirmek amacıyla tasarladıkları çalışmada incelenen ders kitabında etkileşimsel olmanın gereği olan iki yönlü etkinliklerin sayısının düşük olduğunu; iki yönlü konuşma etkinliklerinin yarısından fazlasının gerçek etkileşimsel özellikleri barındırdığını tespit etmiştir. Işcan ve Karagöz (2016) filmler yoluyla Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma becerilerini geliştirmek ve öğreticilerin yabancılara Türkçe derslerinde kullanabilecekleri konuşma becerilerini geliştirilmesine dönük etkinlik örnekler tasarlamak amacıyla çalışma yürütmüşlerdir. Aydın vd. (2017) yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma öz yeterliklerinin belirlemek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada öğrencilerin konuşma öz yeterliklerinin ortalamanın üzerinde olduğunu ancak çok da yüksek olmadığını tespit etmişlerdir. Ayrıca kelime hazinesinin yetersiz oluşu, kendini doğru ve etkili şekilde ifade edememe, konuşma esnasında konuşmayı planlayacak yeterli

sürenin olmaması, hata yapma kaygısı ve çekingenlik gibi durumların öz yeterlik üzerinde rolünün olduğu saptanmıştır. Kocaman Gürata (2017) karşılıklı konuşma stratejilerinin öğretimine yönelik yürüttüğü çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için, *dolaştırma* stratejisinin öğretimine yönelik bir sınıf içi etkinlik tasarlamıştır. Kurudayıoğlu ve Güngör (2017) tarafından yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçe konuşma öz yeterlik düzeylerini belirleyerek, çeşitli değişkenler açısından ele aldıkları çalışmada öğrencilerin konuşma becerisi öz yeterlik düzeyleri ile Türkçe öğrenilen kurum ve öğrencilerin ülkelerinin bulunduğu bölgeler arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu diğer değişkenler arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı saptanmıştır. Özmen vd. (2017) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin, Türkçedeki ünlülerin telaffuzuna ilişkin görüşlerini ve bu seslerin telaffuzuyla ilgili sorunlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada öğrencilerin özellikle a, e, ı ve u seslerinde sorun yaşadıklarını, Türkçe son hecede açık olan e sesinin öğrencilerce kapalı e olarak, u sesinin ise çıkış yeri olarak u ve ü arasında bulunan û olarak telaffuz ettiklerini saptamıştır. Tüm ve Parmaksız Emre (2017) Türkçenin ve İngilizcenin öğretiminde kullanılan iki kitap setindeki konuşma etkinliklerini Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metnine göre değerlendirip karşılaştırdıkları çalışmada her iki kitabın konuşma üretiminden ziyade konuşma etkileşimine odaklandığını, üretim etkinliklerinin, öz değerlendirme bağlamında sınırlı olduğunu belirlemiştir. Aramak (2018) YTÖ’de kullanılan ders kitaplarındaki karşılıklı konuşma metinlerini tutarlılık açısından ele aldığı çalışmada metinlerde konu bütünlüğüne uyulmadığını, düşünce akışına dikkat edilmediğini, bilginin eksik aktarımından ve mantık hatasından kaynaklanan tutarlılık sorunları olduğunu tespit etmiştir. Çerçi (2018) konuşma becerisini ölçme ve değerlendirmede yaşanan problemleri, yabancılara Türkçe öğreticilerinin deneyimleri kapsamında irdelemek amacıyla yürüttüğü çalışmada öğreticilerin, konuşma becerisini ölçme ve değerlendirmede ölçme aracından, ortamdaki ve öğretim elemanlarından kaynaklı sorunlarla karşılaştıklarını; konuşma becerisini ölçme ve değerlendirmede ölçeklerin yeterli olmadığını, konuşma sınavlarında öğretim elemanlarının yetersiz olduğunu, süreç yerine sonuç odaklı yaklaşımın benimsendiğini saptamıştır. Erdil (2018) yabancı dil olarak Türkçe öğreten okutmanların gözünden yabancı öğrencilerin Türkçe konuşma becerilerini edinme sürecinde karşılaştıkları temel problemleri belirlemeyi amaçladıkları çalışmada, öğrencilerin alışkanlıklarının, tabularının ve din faktörünün Türkçe konuşma becerilerini etkilediğini, Türkçe konuşurken yanlış anlaşıldıklarını hissettiklerinde farklı tepkiler verdiklerini belirlemiştir. Karadağ ve Göçer (2018) drama yönteminin, YTÖ’de akıcı konuşma becerisi üzerindeki rolünü incelemek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada, drama yönteminin öğrencilerin akıcı konuşmaları üzerinde etkili olduğunu, drama etkinlikleri aracılığıyla üzerlerindeki çekingenliği atabildiklerini böylece özgüvenleri yüksek bir şekilde cümleler kurabildiklerini belirlemiştir. Şahin ve Kalın Salı (2018) yabancı öğrencilerin, Türkçe hazırlıklı konuşmada faydalandıkları konuşma stratejilerini tespit etmek amacıyla tasarladıkları çalışma ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin kullandıkları stratejilerde farklılıklar ve benzerlikler olduğunu ortaya

çıkarmıştır. Çelik (2019) YTÖ’de konuşma becerisini, konuyla ilgili teorik bilgiler ve yabancılara Türkçe öğretimde sınıf ortamı ve dışında konuşma becerisini iyileştirmeye yönelik yapılabilecek uygulamalar bağlamında çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde konuşma becerisini geliştirmede öğreticinin sürekli farklı etkinlikler tasarlaması gerektiği, konuşmanın dil öğrencilerinin uygulamasına yönelik bir yeti olduğu ifade edilmiştir. Gücüyer vd. (2019) Tutor Destekli Öğretim Modeli’nin, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin, konuşma kaygılarına ve becerilerine etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada modelin, öğrencilerin kaygılarını azaltmada etkili olmadığını; öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmede etkili olduğunu belirlemiştir. Hasırcı (2019) YTÖ’ye yönelik ders kitaplarını konuşma becerisi etkinlikleri açısından karşılaştırmak amacıyla yürüttüğü çalışmada ders kitaplarındaki konuşma etkinliklerinin farklı oranlarda olduğunu, öğretmen merkezli etkinliklere daha çok yer verildiğini, dil becerileri bağlamında okuma, yazma ve dinleme becerisinin de dengeli bir biçimde ele alınmadığını saptamıştır. İnal ve Korkmaz (2019) eğitsel oyunların öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye dönük tutumlarına ve konuşma becerilerine etkisini incelediği çalışmada akıllı tahtaya dayalı eğitsel oyunların konuşma becerisi üzerinde geleneksel yöntemle göre daha fazla katkı sağladığını fakat öğrencilerin tutumlarında değişiklik oluşturmadığını saptamıştır. Kurudayıoğlu (2019) YTÖ’de yararlanılan kitap setlerindeki konuşma etkinliklerini, konuşma türlerinin öğretimine yönelik nasıl tasarlandığını belirlemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada temel ve orta seviyede hazırlıklı konuşma örneklerinin aynı sayıda kalırken, ileri düzey kitaplarda hazırlıklı konuşma örneklerinin çoğaldığını; temel, orta ve ileri düzeylerdeki kitaplarda hazırlıksız konuşma örneklerine hiç yer verilmediğini tespit etmiştir. Şenyiğit ve Okur (2019) YTÖ için hazırlanan ders kitaplarında sesletim eğitiminin verilme durumunu belirlemek ve bir çerçeve çizmek üzere bazı kitap setlerini ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı’nı inceledikleri çalışmada telaffuz eğitimi için kullanılabilecek stratejiler ve uygulanabilecek etkinlikler sunmuşlardır. Tanrıku ve Şihanlioğlu (2019) Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde konuşma becerisini inceledikleri çalışmada konuşma becerisi kazanımlarını düzeylere göre incelemiş, Türkçe dil öğretim setlerinin ve bu alanla ilgili etkinlik ve materyallerin CEFR’i baz alarak hazırlanması gerektiğini vurgulamışlardır. Ak Başoğlu ve Aksu Raffard (2020) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmek amacıyla sesletim ve etkileşim odaklı konuşma görevlerini içeren ders malzemeleri hazırlamışlardır. Hazırlanan ders materyallerinin açık sesletim öğretimine dayandığı, öteki dil becerileriyle bütünleştiği, bir problemi gidermeye ilişkin dil öğrencilerine destek sağlayacağı ifade edilmiştir. Al-Sharabi (2020) YTÖ’de ezber yönteminin konuşma becerisine katkısını ortaya koymak, öğrencilere dil sevgisi ve bilinci kazandırmak amacıyla tasarladığı çalışmada öğrencilerin şiir ezberleme metoduyla konuşurken duygularını da yansıttıklarını, ezberlenen şiirlerle öğrencide Türkçeyle sevgi bağının kurulduğunu belirlemiştir. Erdem Nas (2020) Türkçenin yabancılara öğretiminde sesletim sorunun, dil öğretiminde önemli engel olduğu anlayışından hareketle ilgili

alan yazınından hareketle bu soruna çözüm yollarını ifade ederek çeşitli öneriler sıralamıştır. Göçer ve Karadağ (2020) konuşma ve dinleme becerilerinin, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde ele alınma durumunu ve bu becerileri geliştirebilmek için ne tür etkinlikler yapıldığını belirlemek amacıyla çalışma yürütmüşlerdir. Çalışma sonucunda iletişimsel becerilerin geliştirilmesi için günlük yaşama yakın etkinliklerden faydalanılması gerektiği ve bireylere özgü görevler verilerek grup etkinlikleri şeklinde gerçek deneyimler yaşamaları gerektiği belirtilmiştir. Günaydın ve Arıcı (2020) YTÖ’de etkileşimli okuma yönteminin konuşma becerisine etkisini ortaya koymayı amaçladığı çalışmada yöntemin öğrencilerin konuşma becerilerini olumlu yönde etkilediğini; etkileşimli okumaya karşı olumlu bakış açısına sahip olduklarını saptamıştır. İnal (2020) çalışmasında YTÖ’de sınıf ortamındaki konuşma etkinliklerinin, öğretici yeterlikleri ve tercihleri bağlamında biçimlenmesi, konuşma sınavlarında ortak kriterler ve sınav kuralları gibi konuları ele almıştır. Çalışmada konuşma becerisinin, nesnel değerlendirmelerle gerçekçi iletişimsel boyutlara ulaşabileceği vurgulanmış, öğrencilerin günlük konuşmalarının yanı sıra “Akademik Konuşma”larının geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Kardaş (2020) Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin sözlü ve yazılı anlatım becerilerini karşılaştırdığı çalışmada öğrencilerin yazma becerilerinin konuşma becerilerinden daha gelişmiş olduğunu, yazarken daha fazla kelime kullandıklarını; sözlü anlatımda kelime bulma ve hatırlama, kelimeyi doğru yerde kullanma sıkıntısı yaşadıklarını tespit etmiştir. Ökten ve Özcan (2020) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin, eylem odaklı yaklaşım uygulanarak konuşma becerilerini ve kaygılarını mikro öğretim tekniği üzerinden incelemek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada öğrencilerin OBM dil tanımlarına ve iletişimsel strateji kriterlerine koşut tümceler kurdıklarını; uygulamanın, öğrencilerin dil ve dil dışı becerileri, öz değerlendirmeye yönelik bakış açıları üzerine katkı sağladığını belirlemiştir. Sallabaş ve Sağlık (2020) YTÖ’de kullanılan kitap setlerini, dillin kullanım alanlarına yer verme durumunu konuşma becerisi bağlamında incelemek amacıyla yürüttükleri çalışmada öğretim setlerindeki konuşma becerisinin dillin kullanım alanları bağlamında eşgüdüm içinde olmadığını, bazı setlerin kişisel alanı ön plana alırken bazılarının eğitsel alanı ön plana çıkardığını tespit etmiştir. Sallabaş ve Yılmaz (2020) YTÖ’de kullanılan kitap ile İngilizcenin öğretiminde kullanılan kitabı konuşma becerisi bağlamında karşılaştırdıkları çalışmada YTÖ’de kullanılan kitapta, İngilizcenin öğretiminde kullanılan kitaba göre daha az konuşma etkinliğine yer verildiğini, etkinliklerin sadece konuşma becerisine yönelik olduğunu saptamıştır. Solak ve Yılmaz (2020) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen üniversite öğrencilerinin konuşma kaygıları inceledikleri çalışmada öğrencilerin genel olarak konuşma kaygı düzeylerinin düşük olduğu, saptanmıştır. Ameen ve Uslu Üstten (2021) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşma kaygılarını ele aldıkları çalışmada öğrencilerin üçte ikisinin konuşma kaygısı yaşadıkları, konuşma kaygısının yaşanmasında en önemli nedenin öğrencilerin düşüncelerini sıraya koyma ve ifade etmede sıkıntı hissettikleri belirlenmiştir. Avcı ve Topçuoğlu Ünal (2021) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, iletişimsel yöntemin, öğrencilerin konuşma tutum ve

başarılarına etkisini incelediği çalışmada iletişimsel yöneme göre tasarlanan derslerin, öğrencilerin, konuşma becerisi başarılarında artış olduğunu belirlemiştir. Bayrakdar ve Maltepe (2021) yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğrencilerinin konuşma becerilerinin geliştirilmesinde akran değerlendirmesinin rolünü ele aldıkları çalışmada YTÖ'de konuşma becerisinin geliştirilmesinde akran değerlendirmenin olumlu rolünün olduğunu tespit etmiştir. Göçen (2021) uluslararası öğrencilere yönelik tasarlanan akademik Türkçe kitaplarındaki konuşma etkinliklerinde, konuşma görevleriyle konuşma çeşitlerini belirlemek ve kitaplardaki akademik konuşma yeterliğini tespit etmek için tasarladığı çalışmada kitaplardaki konuşma görevleri, görevlerin türleri ve amaçlanan konuşma yeterlikleri arasında farklılıklar olduğunu; farklı nitelikte konuşma görevlerine az yer verildiğini; sunum yapma, soru üretme vb. akademik konuşma etkinliklerine yer verilmediğini veya çok az yer verildiğini saptamıştır. Günaydın (2021) çalışmasını Türkiye'de YTÖ alanında eksiklik olarak nitelenen konuşma kulüplerinin amaçlarına, işleyiş şekillerine, etkinlik ve konu önerilerine yer vermek, konuyla ilgili farkındalık oluşturmak amacıyla yürütmüştür. Çalışmada konuşma kulübünün görevleri, kuralları, öğreticinin rolü, avantajları ve dezavantajları, etkinlik çeşitleri üzerinde durulmuştur. Alan yazınından hareketle konuşma kulüplerinin YTÖ'nün önemli bir parçası olduğu, öğrenci odaklı kulüplerin, öğrencileri motive ettiği, iletişim ve etkileşim yetilerini geliştirdiği ifade edilmiştir. İlgün ve Nurlu (2021) YTÖ'de kullanılan B1 ve B2 setlerindeki konuşma etkinliklerini, kültürlerarası iletişimsel yaklaşım bağlamında irdelemiş ve etkinliklerin bu yaklaşıma uygun hazırlanmasına yönelik bazı önerilerde bulunmuşlardır. İnal (2021) dublajın özellikleri ve uygulamalarına yönelik alan yazınından hareketle, söz konusu uygulamaların hem yüz yüze hem de uzaktan yabancı/ikinci dil öğretiminde nasıl kullanılacağına dair öneriler sunduğu çalışmada yabancı/ikinci dil öğrenenler için iyi yapılandırılmış metinlerle ve ders planlarıyla planlanacak dublaj uygulamalarının öğrencilerin sesletim, dil kullanımının edimsel boyutları ve öğrenmede kalıcılık sağlayacağına vurgu yapmıştır. İnce (2021) yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin, ana dili Türkçe olan yaşlıları ile teknoloji desteğiyle iletişime geçmelerinin konuşma kaygılarına etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışma ile eğitim teknolojileri destekli akran öğretiminin, öğrencilerin konuşma kaygıları üzerinde olumlu etkiye sahip olduğunu belirlemiştir. Kocayanak (2021) YTÖ'de kullanılan iki kitap setini konuşma becerisi bağlamında karşılaştırarak değerlendirmek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada kitaplardaki konuşma becerisi etkinlik sayılarını, türlerini, konuşma bölümü dışındaki konuşma etkinliklerini, konuşma etkinliklerinin diğer becerilerle ilişkisini ve iletişimsel etkinlik bağlamında konuşma etkinliklerinin türlerini analiz etmiştir. Sumruk Ateşgöl (2021) uygulamalı dil bilim alanı olan Konuşma Çözümlemesinin, yabancı/ikinci dil olarak Türkçenin öğretimi alanına sağlayabileceği katkılara yönelik bir değerlendirme amacıyla yürüttüğü çalışmada yöntemin sınıf içi etkileşimsel yeti gelişimi, öğretici yetiştirme, ölçme ve değerlendirme, materyal tasarımı vb. boyutlarda dil öğretimine katkı sağlayacağını vurgulamıştır. Tezel (2021) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma aciciliğini geliştirmek amacıyla kullanılabilecek 4/3/2 tekniğini tanıttığı

çalışmada akıcı konuşmanın önemine ve akıcı konuşmanın önündeki engellere değinmiş, teknik hakkında bilgi vermiştir. Çalışmada tekniğin uygulanmasında kullanılabilecek etkinlikler ve konular, akıcı konuşmayı değerlendirme, tekniğin farklı türleri hakkında bilgi verilmiş ve YTÖ’de konuşmada akıcılığın geliştirilmesinde öğreticilere ve araştırmacılara katkı sağlayacağı vurgulanmıştır. Yavuz ve Okur (2021) eğitsel oyunların yabancılara Türkçe öğretiminde konuşma becerilerine olan etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada yabancı öğrencilere Türkçe öğretiminde eğitsel oyun etkinliklerinin, onların konuşma becerileri üzerinde olumlu rolünün olduğunu tespit etmişlerdir. Gani ve Kuruoğlu (2022) Suriyeli çocukların Türkçe ifade edici dil becerilerinde ortaya çıkan yanlışları çeşitli açılardan analiz ettikleri çalışmada en çok tespit edilen yanlışın ses bilimsel, onu biçim bilimsel, söz dizimsel ve anlam bilimsel yanlışların izlediğini saptamıştır. Karadağ ve Dinçer (2022) Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenenlerin sesletim becerilerini geliştirmede karaoke kullanımının rolünü ele aldıkları çalışmada öğrencilerin karaoke uygulamalarını eğlenceli bulduklarını, öz güven gelişimlerine fırsat tanıdığını, uygulamanın öğrencileri motive ettiğini ve okuma becerisine de olumlu katkılar sağladığını belirlemişlerdir. Karadağ ve Göçer (2022) Türkçenin yabancı/ikinci dil olarak öğretiminde öğrencilerin konuşma becerilerinin geliştirilmesinde görev temelli öğretim yönteminin rolünü belirlemek amacıyla yürüttükleri çalışmada öğrencilerin konuşma becerilerinde gelişme olduğunu ve önceki süreçlere nazaran kendilerini daha başarılı şekilde ifade edebildiklerini belirlemiştir. Öğrencilerin, ana dili Türkçe olan bireylerle iletişimde yaşadıkları kaygılarının azaldığı, yeni kelimeler öğrenerek sesletimlerini geliştirdikleri çalışmanın diğer sonuçlarındandır. Kurt ve Göçer (2022) Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma eğitiminde vlog kullanımına yönelik çalışma tasarlamıştır. Çalışmada ikinci/yabancı dil öğretimi ile sosyal medya ilişkisi, YTÖ’de konuşma becerisi ve eğitimi, konuşma becerisinin geliştirilmesinde vlogun işlevleri ve sınırlılıkları alan yazını çerçevesinde sunulmuştur. Alan yazınındaki vlog ile ilgili çalışmalardan hareketle YTÖ’de vlogdan yararlanmanın, konuşma becerisinin gelişimine katkı sağlayacağı vurgulanmıştır. Yorgancı ve Baş (2022) podcast oluşturmaının yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma ve yazma becerileri, bu becerilerin öz yeterlikleri üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada öğrencilerin bağımsız konuşma başarı puanlarının yükseldiğini belirlemiştir. Abukan ve Tchkonja (2023) Gürcistan’da Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma becerisinde karşılaştıkları problemleri ve hataları anlatım, kelime, dil ve ses bilgisi becerileri açısından değerlendirmek amacıyla tasarladıkları çalışmada ön test son testler arasında anlamlı fark olduğunu, Gürcü öğrencilerin sözlü anlatım becerilerinde karşılaştıkları problemlerin genellikle benzer olduğunu tespit etmiştir. Aktar ve Yağmur Şahin (2023) YTÖ’de kullanılan ders kitabındaki sözlü anlatım ve etkileşim yetileri için tasarlanan ölçme uygulamalarını, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı kazanımlarına göre değerlendirmek amacıyla yürüttükleri çalışmada, ölçme uygulamalarına, MEB programında sözlü etkileşim ve üretim kazanımlarına yönelik farklı ölçme uygulamalarına yeterince yer verilmediğini

belirlemiştir. Aktaş ve Karakuş (2023) Voki'nin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma motivasyonlarına ve konuşma öz yeterlik algılarına etkisini incelediği çalışmada Voki uygulamasının öğrencilerin konuşma motivasyonları ve öz yeterlilik algıları üzerinde olumlu rolünün olduğunu, öğrencilerin Voki'nin konuşma becerilerini geliştirdiğine yönelik olumlu görüşlere sahip olduklarını saptamıştır. Bakır Özbey ve Kaplan (2023) Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşma esnasındaki hataların, kullandıkları sözcük sayısına göre değişme durumunu belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada öğrencilerin ağırlıklı olarak 100-150 kelime ile orta seviyesinde toplandıklarını, kelime sayısı ile hata oranı arasında herhangi bir ilişki olmadığını saptamıştır. Barcın (2023) Türkiye Türkçesi öğrenen Kırgız öğrencilerin konuşma becerilerini incelemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada öğrencilerin ana dillerinin etkisiyle temel seviyede öğrendikleri bazı dil yapılarında hata yaptıklarını, C1 düzeyi konuşma becerisi yeterliklerinin iyi olduğunu belirlemiştir. Başar ve Çangal (2023) Türkçeyi yabancı/ikinci dil olarak öğrenenlerin konuşma becerisi öz yeterliklerini belirlemek amacıyla yürüttükleri çalışmada, öğrencilerin konuşma becerisi öz yeterlikleri arasında cinsiyete ve yaşa göre anlamlı farklılık olmadığı; yurt dışında Türkçe öğrenenlerin konuşma becerisi öz yeterlik puan ortalamalarının Türkiye'dekilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Candan ve Fidan (2023) yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin telaffuzlarını iyileştirmek için tasarlanan sesletim odaklı konuşma modelinin, Türkçe öğrenen uluslararası öğrencilerin, sesletim becerilerine etkisini irdelemek amacıyla yürüttüğü çalışmada sesletim odaklı konuşma modelinin, öğrencilerin sesletim becerilerini geliştirmede etkisinin olduğunu ortaya çıkarmıştır. Çalışkan (2023) yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçe sesletim kaygısı durumlarını ve bu kaygının düzeyini araştırmak amacıyla yürüttüğü çalışmada katılımcıların, Türkçe kaygı düzeylerinin yüksek olmadığını, Türkçe sesletim kaygı düzeyleriyle cinsiyet, Türkçe öğrenme süresi ve Türkçeye maruz kalma değişkenleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını saptamıştır. Eş ve Aktaş (2023) YTÖ'de kullanılan kitap setlerindeki üretici dil becerileri etkinlikleri, eylem odaklı yaklaşımın temel ilkelerine uygunluk açısından incelendikleri çalışmada etkinliklerin genel olarak gerçek hayat odaklı, dilin aktif kullanımını gerektirme ve uygulanabilirlik boyutlarına uygun olduğunu; fakat sosyal aktör olma, göreve odaklanma ve kültürlerarası etkileşim boyutlarına uygun olmadığını saptamışlardır. Gani ve Kuruoğlu (2023) Suriyeli çocukların konuşma becerilerindeki söz dizimsel hataları tespit ederek bu hataların dil bilimsel analizini yaparak gerçekleştirdikleri çalışmada sekiz farklı söz dizimsel hata türü olduğunu belirlemiştir. Göçer ve Karadağ (2023) dil ötesi öğelerle desteklenerek hazırlanan monologların, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerinin gelişiminde kullanımını irdeledikleri çalışmada monologların öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirdiği, iletişim sürecinde dil ötesi öğelerden faydalanma oranını artırdığı ve anlamlı cümleler kurmalarına imkân sağladığı saptanmıştır. Hattatıoğlu ve Kalfa (2023) YTÖ'de kullanılan ders kitaplarında konuşma becerisinin hangi etkinliklerle geliştirilmeye çalışıldığını saptamak ve Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi yeterlik ve kazanımlarına ne ölçüde ve ne dağılımla yer

verildiğini belirlemek amacıyla yürüttüğü çalışmada kitaplarda konuşma becerisine yönelik etkinliklerin nicelik ve dağılımında farklılıklar olduğunu tespit etmiştir. Kan ve Yarol Özgür (2023) Türkiye’de ilkokul 4. sınıfa devam eden Suriyeli öğrencilerin sesletim hatalarını tespit etmek için gerçekleştirdikleri çalışmada öğrencilerin tamamının sesletim hatası yaptıklarını, en sık yapılan sesletim hatalarının, sesin düşürülmesi veya atlanması ile sesin bozulması şeklinde olduğunu belirlemiştir. Karadağ ve Akyurt (2023) Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde konuşma dilinin önemini, dil becerileri gelişimine ve iletişim başarısına olan katkısını öğretici görüşleri kapsamında ele aldıkları çalışmada öğreticilerin, öğrencilerin gerçek hayatta iletişim kurabilmeleri için konuşma diline odaklanmanın önemini vurguladıkları, öğrencilere ölçünlü dil ile konuşma dili arasındaki benzerlik ve farklılıkların kavratılmasının gerektiğini ifade ettikleri saptanmıştır. Kocayanak ve Topçu Tecelli (2023) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisini ölçme ve değerlendirmede, değerlendirme ölçütlerini belirlemeyi amaçladıkları çalışmada öğreticilerin en çok dikkate aldıkları ölçütlerin, *anlatım*, *tutarlılık* ve *doğruluk* olduğunu; *zamanı kullanma* ölçütünde daha esnek olduklarını saptamıştır. Sevim ve Varışoğlu (2023) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yetişkin bireylerin üretici dil becerilerine ilişkin özyeterlilik algılarını ölçmede kullanılacak güvenilir ve geçerli bir ölçek geliştirmek amacıyla çeşitli analizler kapsamında 26 maddeden oluşan tek faktörlü, güvenilir ve geçerli bir ölçek hazırlamışlardır. Şimşek ve Çevirme (2023) yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında konuşma becerisine yönelik biçimlendirici değerlendirme yaklaşımı referans alınarak B2 ve C1 düzeyleri için ölçme ve değerlendirme araçları geliştirmek amacıyla yürüttükleri çalışmada, analizler neticesinde geçerli ve güvenilir puanlama anahtarı geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Taşköprü ve Ekti (2023) tarafından yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisini ölçme ve değerlendirme aşamasında standart ölçme kriterlerinin kullanımının önemine dikkat çekmek amacıyla yürütülen çalışmada, A1 ve A2 düzeyinde hazırlanacak konuşma sınavlarını değerlendirmek için dil/söz varlığı, doğruluk, akıcılık, sesletim, tutarlık, etkileşim ve görev öğelerine yer verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Tekin (2023) Haptic sesletim eğitimi yaklaşımının içerdiği bürünsel özelliklerin öğretimine yönelik teknikleri tanıttığı çalışmasında bu tekniklerden uyarlanmış Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılabilecek uygulanabilir; işlevsel ve öğrenci merkezli on iki etkinlik tasarlamıştır. Duyu ve uyaran çeşitliliği oluşturacak bu etkinliklerin Türkçenin öğretiminde sesletim eğitiminde etkili bir şekilde uygulanabileceğine vurgu yapılmıştır. Türkben ve Öncü Yiğit (2023) Ters-Yüz Sınıf Modeli’yle desteklenen iletişimsel yaklaşımın Türkçe öğrenen uluslararası öğrencilerin konuşma becerilerine etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada söz konusu modelle desteklenmiş iletişimsel yaklaşım kapsamında gerçekleştirilen konuşma eğitiminin, öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmede etkili olduğunu tespit etmiştir. Akay vd. (2024) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sesletim eğitiminin önemini, zorluklarını ve yöntemlerini alan yazınından hareketle ele aldıkları çalışmada, sesletim eğitiminde ninni, tekerleme, şiir, şarkı, hikâye, masal, reklam, film, video, ses analizi programı, görsel-işitsel özdeşliğe dayalı

çağrışım tekniği gibi materyal, yöntem ve tekniklerin kullanımının öğrencilerin sesletim becerilerini geliştirmede etkili olduğu vurgulanmıştır. Bağcı ve Armutcu (2024) Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin kaygı düzeylerini çeşitli değişkenler bağlamında inceledikleri çalışmada öğrenenlerin %53,49'unun konuşurken kaygılandığını, kaygının cinsiyet ve kur düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermediğini belirlemiştir. Demirel ve Temur (2024) çalışmalarında dil öğretiminde kullanılmak üzere metin odaklı yaklaşıma göre ders materyalleri hazırlamak, materyallerin öğrencilerin konuşma ve yazma becerisi üzerine etkisi araştırmak amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada deney ve kontrol grubu arasında anlamlı fark olduğunu saptamışlardır. Erdem ve Tay (2024) Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşma motivasyonlarını incelemeyi amaçladıkları çalışmada öğrencilerin konuşma motivasyonlarının orta düzeyde olduğunu; cinsiyet, yaş değişkeni, kur düzeyi değişkenlerine göre konuşma motivasyonlarının anlamlı bir farklılık oluşturmadığını saptamışlardır. Sönmez ve Özden (2024) Türkçeyi ikinci/yabancı dil olarak öğrenenlerin, iletişim stratejilerini kullanma düzeylerinin, konuşma kaygılarına etkisini irdelediği çalışmada öğrencilerin strateji kullanma düzeyleriyle konuşma kaygıları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını belirlemiştir. Tekin (2024) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde orta düzeyde kullanılabilecek duygusal bürün öğretim etkinliği tasarlamış, yabancı dil öğretiminde bürün eğitiminin önemini vurgulayarak alan yazınından hareketle kuramsal bilgilere değinmiştir. Suroğlu Sofu ve Demirkol (2024) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 düzeyindeki öğrencilerin konuşma becerilerini değerlendirmek maksadıyla gerçekleştirdikleri çalışmada öğrencilerin selamlama ve hitap ifadeleri kullanma, konuşmaları özetleme, mantıklı bir şekilde düşüncelerini ifade etme, akıcı konuşma, doğru sesletim, konuşma hızını ayarlama, doğru tonlama vb. açılardan iyi ve çok iyi olduklarını belirlemişlerdir. Temizyürek ve Mercan (2024) YTÖ'de konuşma becerisi ve motivasyonu, öğrencilerin dil becerilerini geliştirme sürecinde karşılaştıkları zorluklar ve bu zorlukların konuşma motivasyonları üzerindeki etkilerini irdeledikleri çalışmada öğrencilerin dil öğrenme sürecine adaptasyonunu artırmak ve konuşma motivasyonlarını güçlendirmek için öğreticilerin uygun yöntem ve teknikleri uygulamaları gerektiğini vurgulamıştır. Toksun (2024) yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmek amacıyla dil öğrenim oyunlarının önemini ve etkisini ortaya koymak amacıyla derlem çalışması gerçekleştirmiştir. Çalışmada ayrıca alan yazınındaki mevcut oyunları zenginleştirebilecek on bir farklı oyun ve etkinlik türü sunulmuş; her bir oyun türü altında çeşitli alt oyunlara ve etkinliklere yer verilmiştir. Türkben ve Koca (2024) basamaklı öğretim yöntemiyle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin üretici dil becerilerini geliştirmeyi amaçladıkları çalışmada, yöntemin öğrencilerin konuşma ve yazma becerilerini geliştirdiğini ortaya çıkarmıştır. Uluçay (2024) diksiyon eğitiminin, prozodik konuşma becerileri üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçladığı çalışmada YTÖ'de diksiyon eğitiminin Boşnak öğrencilerin prozodik konuşma becerileri üzerinde etkili olduğunu saptamıştır. Aktaş ve Eş (2025) yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki üretici dil becerileri etkinliklerini kültürel

etkileşim öğeleri bakımından ele aldıkları çalışmada ders kitaplarındaki etkinliklerde kültürel etkileşimin değil kültür aktarımının ön plana çıktığını belirlemiştir. Elçi ve Hamzadayı (2025) yabancı dil olarak Türkçe konuşma becerisini değerlendirmeye yönelik bir derecelendirme ölçeği geliştirmeyi amaçladıkları çalışmada söyleyiş, içerik-dil kullanımı, akıcılık, etkileşim sunum stratejileri olmak üzere toplam 4 alt boyut ve 11 maddeden oluşan ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna ulaşmıştır. Taşköprü (2025) yabancı dil olarak Türkçe öğrenen A1 ve A2 düzeylerindeki öğrencilerin konuşma performanslarını değerlendirmek amacıyla puanlama anahtarları geliştirmiş, analizler sonucunda A1 ve A2 düzeyi için hazırlanan puanlama anahtarlarının geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yıldırım (2025) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşmaları sırasında yaptıkları konuşma kusurlarını öğretmenlerin bakış açılarıyla belirlemek amacıyla yürüttüğü çalışmada öğrencilerin hâl eklerini birbiri yerine kullandıklarını, kelimeleri doğru telaffuz edemediklerini, kısıtlı bir kelime hazinesi ile konuştuklarını, yanlış yapmaktan çekinerek konuşmaktan kaçındıklarını ve konuşurken tekrara düştüklerini belirlemiştir.

Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisi ile ilgili makalelerin, amaçları, ele aldıkları konular ve sonuçlarına değinilmiştir. İncelenen makalelerin yıllara göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir:

Tablo 1.

İncelenen Çalışmaların Yayımlanma Yılları

Yayımlanma Yılı	Makaleler	Sıklık
2015	M3, M18, M25, M31, M82, M83	6
2016	M41	1
2017	M21, M45, M46, M86	4
2018	M17, M23, M30, M47	4
2019	M6, M9, M10, M44, M48, M62	6
2020	M7, M24, M34, M40, M43, M49, M63, M64, M65, M84	10
2021	M11, M22, M29, M33, M39, M42, M50, M51, M52, M53, M66, M74, M75	13
2022	M13, M27, M54, M73	4
2023	M1, M2, M4, M8, M14, M15, M16, M19, M20, M26, M55, M56, M57, M58, M59, M60, M67, M68, M77, M78, M79	21
2024	M28, M32, M37, M38, M61, M69, M71, M72, M80, M81, M85	11
2025	M5, M70, M76	3

Tablo 1 incelendiğinde makalelerin en çok 2023 yılında en az 2016 yılında yayımlandığı görülmektedir. 2020 yılından sonra makale sayılarının belli bir ivmede devam ettiği anlaşılmakta buradan da çalışmaların devam edeceği düşünülmektedir. İncelenen makalelerin yazar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2.

İncelenen Makalelerin Yazar Sayıları

Yazar Sayıları	Makaleler	Sıklık
Tek yazarlı	M4, M7, M9, M16, M17, M21, M22, M25, M28, M30, M33, M34, M37, M40, M48, M50, M51, M53, M56, M60, M61, M64, M69, M74, M75, M76, M81, M83, M86	29
İki yazarlı	M1, M2, M3, M5, M8, M10, M12, M13, M14, M15, M18, M19, M20, M23, M24, M26, M27, M29, M31, M32, M38, M39, M41, M42, M43, M44, M45, M47, M49, M52, M54, M55, M57, M58, M59, M62, M63, M65, M66, M67, M68, M70, M71, M72, M73, M77, M78, M79, M81, M84, M85	51
Üç yazarlı	M6	1
Beş yazarlı	M46, M80	2

Tablo 2 incelendiğinde iki yazarlı çalışmaların fazla olduğu, tek yazarlı çalışmaların onu takip ettiği, üç ve üçten fazla yazarlı çalışmaların sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. İncelenen çalışmaların araştırma modelleri tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3.

İncelenen Makalelerin Araştırma Modelleri

Araştırma Modeli	Makaleler	Sıklık
Belirtilmemiş	M7, M17, M18, M25, M37, M41, M50, M64, M68, M73, M74, M80, M82, M83, M84, M86	16
Doküman incelemesi	M1, M5, M8, M9, M22, M30, M43, M44, M48, M57, M59, M62, M75	13
Tarama modeli	M3, M16, M19, M31, M34, M38, M43, M45, M46, M63, M76, M77, M85	13
Deneyisel Çalışma	M6, M10, M14, M20, M24, M39, M54, M55, M61, M66, M67, M72, M81	13
Durum çalışması	M26, M27, M33, M42, M56, M64, M71, M79	8
Betimsel Tarama	M2, M11, M47, M52, M60	5
Eylem araştırması	M4, M13, M23, M40, M53	5
Olgubilim (Fenomenoloji)	M6, M21, M49, M78	4
Metodolojik araştırma (ölçek geliştirme)	M15, M58, M69, M70	4
Sistematiik derleme	M28, M51	2

İncelenen makalelerin araştırma modellerinin gösterildiği Tablo 3'te dikkat çeken husus on altı çalışmada araştırma modelinin belirtilmemesidir. Söz konusu çalışmalarda sadece yöntemin belirtildiği modelle ilgili herhangi bir açıklama yapılmadığı saptanmıştır. Çalışmalarda doküman incelemesi, tarama ve deneyisel çalışma modellerinin daha çok tercih edildiği anlaşılmaktadır. İncelenen çalışmalarda nitel, nicel ve karma yöntemlere ait farklı modellerin kullanılarak çalışmaların derinleştirilmeye çalışıldığını söylemek mümkündür. Modeller arasında sistematik derlemenin en az olduğu da bulgular arasındadır. İncelenen çalışmaların örneklem büyüklükleri Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.
İncelenen Makalelerin Örneklem Büyüklükleri

Örneklem Büyüklüğü	Makaleler	Sıklık
1-10	M27, M29, M32, M49, M78, M84	6
11-20	M4, M6, M11, M13, M21, M26, M45, M47, M52, M55, M61, M79	12
21-40	M14, M17, M20, M21, M39, M54, M56, M64, M66, M71, M77	11
41-80	M3, M10, M24, M40, M53, M58, M67, M70, M76, M81	10
81-100	M16	1
101-120	M8, M31	2
120-200	M45, M72, M85	3
201 ve üstü	M2, M15, M19, M38, M63	5
Belirtilmemiş	M69	1

Tablo 4'te ele alınan makalelerdeki örneklem büyüklüğüne ilişkin veriler sunulmuştur. 11-80 arasındaki örneklem büyüklüğünün birinci, 1-10 arasında çalışma grubuna dahil olanların bulunduğu çalışmalar ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Söz konusu sayıların çalışmaların genellikle nitel modellerle yürütülmesinden kaynaklandığını söylemek mümkündür. Karma ve/veya nicel yöntemlere ait modellerle yürütülen çalışmalarda sayının 200 üstüne çıktığı görülmektedir. Bir çalışmada da örneklem büyüklüğüne yer verilmediği saptanmıştır. İncelenen çalışmaların veri toplama araçları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5.
İncelenen Makalelerin Veri Toplama Araçları

Veri Toplama Araçları	Makaleler	Sıklık
Doküman	M1, M8, M13, M18, M22, M23, M25, M26, M27, M30, M33, M40, M42, M44, M48, M55, M57, M60, M62, M68, M73, M75, M80, M83	24
Görüşme Formu	M4, M6, M11, M13, M17, M21, M23, M24, M26, M27, M29, M47, M49, M52, M56, M64, M67, M71, M73, M78, M79, M84	22
Ölçek	M2, M3, M6, M10, M14, M16, M19, M31, M32, M38, M45, M46, M54, M63, M66, M67, M69, M70, M72, M81, M85	21
Ölçüt Formu	M5, M20, M39, M44, M53, M59, M61, M64, M76	9
Gözlem	M13, M23, M24, M26, M27, M77, M84	7
Belirtilmemiş	M34, M50, M51, M64, M74, M82, M86	7

Tablo 5'te incelenen makalelerdeki veri toplama araçlarına ilişkin veriler yer almaktadır. Çalışmaların çoğunluğunda veri toplama aracı olarak doküman ve görüşme formlarının kullanıldığı görülmektedir. Bu dokümanlardan bazılarını Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, ders kitapları/setleri ve alan yazınına ilişkin gerçekleştirilen çalışmalar oluşturmaktadır. Makalelerde veri toplamak için ölçeklerden sık yararlanıldığı anlaşılmaktadır: Kaygı, tutum, motivasyon gibi duygusal boyutları ölçmek amacıyla tasarlanan ölçekler. Belli ölçütlere göre hazırlanan formların kullanıldığı çalışmaların yanı sıra veri toplama araçlarından bahsedilmeyen çalışmalar da mevcuttur. İncelenen çalışmaların verileri analiz etme yöntemleri Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6.
İncelenen Makalelerin Veri Analizi Yöntemleri

Verilerin Analizi	Makaleler	Sıklık
İçerik Analizi	M1, M4, M8, M9, M13, M17, M23, M26, M27, M30, M33, M42, M47, M48, M49, M52, M71, M78	18
Belirtilmemiş	M22, M40, M42, M50, M51, M53, M56, M57, M60, M62, M64, M73, M74, M75, M80, M82, M83, M86	18
Betimsel + Kestirimsel İstatistik	M15, M19, M31, M38, M54, M58, M61, M63, M69, M70, M72, M81, M85	13
Betimsel analiz	M5, M11, M16, M21, M52, M59, M68, M77, M79, M84	10
Betimsel istatistik	M3, M6, M32, M45, M46, M55, M67, M76	8
Kestirimsel istatistik	M2, M10, M14, M20, M24, M39, M66	7

Tablo 6’da makalelerde yararlanılan veri analizlerine ilişkin veriler yer almaktadır. Çalışmaların çoğunluğunda içerik analizinin kullanıldığı görülmektedir. Çalışmaların çoğunluğunda verilerin analizine yönelik bilgi verilmediği dikkat çekmektedir. Deneysel çalışmalarda daha çok betimsel ve kestirimsel istatistik analizlerinin kullanıldığı bazı çalışmalarda ise betimsel ya da kestirimsel istatistik analizlerinin tercih edildiği görülmektedir. Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisine yönelik yayımlanan makalelerde ele alınan konulara ilişkin bulgulara Tablo 7’de yer verilmiştir.

Tablo 7.
İncelenen Çalışmaların Konu Alanları

Makalelerin Konu Alanları	Makaleler	Sıklık
Konuşma becerisini geliştirmede yaklaşım/model/yöntem/strateji/teknik/uygulama kullanma	M4, M6, M10, M13, M14, M18, M20, M23, M24, M26, M27, M40, M47, M49, M52, M53, M61, M65, M66, M67, M81	21
Konuşma kaygısı/özyeterliği/motivasyonu/	M2, M3, M15, M16, M29, M31, M38, M45, M46, M54, M63, M71, M72, M84, M85	15
Konuşma becerisine yönelik teorik bilgiler/alan yazını incelemesi	M7, M22, M25, M28, M37, M41, M50, M51, M57, M60, M62, M73, M74, M80, M86	15
Ders kitabı/seti inceleme	M1, M5, M9, M30, M33, M42, M43, M44, M48, M59, M68, M75, M83	13
Ölçme ve değerlendirme	M17, M19, M32, M39, M55, M56, M58, M69, M70, M82	10
Öğrenci hataları/yanlışları/sorunları	M8, M11, M77	3
Öğretici algıları/görüşleri	M21, M34, M78	3
Konuşma becerisini diğer beceri/becerilerle karşılaştırma	M64	1

Tablo 7 incelendiğinde makalelerde konu olarak, konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik model, yöntem, strateji vb. kullanımının en fazla ele alındığı görülmektedir. Yazarlar/araştırmacılar, dil öğretiminde kullanılan model, yöntem, strateji, teknik, uygulama vs. kullanmanın rolünü, etkisini incelemeye yönelik çalışmalar gerçekleştirmişlerdir. Konuşma sürecinde yaşanan kaygı, stres,

motivasyon vb. duyuşsal özellikler makalelerde sık ele alınan konular arasındadır. Araştırmacıların konuşma becerisine yönelik ulusal ve uluslararası alan yazınından hareketle konuşma becerisine yönelik teorik çalışmaları konu edindikleri görülmektedir. İncelenen makalelerde eğitim öğretim sürecinde kullanılan kitap setlerindeki kazanımlar, kazanımların Ortak Başvuru Metnine uygunluğu, kitaplardaki etkinlikler çeşitli boyutlarıyla ele alınmıştır. Çalışmalarda sık ele alınan konulardan diğeri de konuşma becerisini ölçme ve değerlendirmedir: kaygı, öz yeterlik ve tutum gibi duyuşsal özellikleri ölçmeye yönelik ölçek geliştirme ya da var olan ölçekleri uygulama gibi. Konuşma becerisinin öğrenilmesi sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunları ve hataları tespit etmek çalışmaların amaçları arasındadır. Öğrencilerin yanı sıra öğreticilerin görüşlerinin ve öğrenme ortamlarının, CEFR konuşma kazanımlarının, konuşma becerisiyle diğeri beceriler arasındaki ilişkinin, ders malzemesi/materyal geliştirilmenin çalışmalara az da olsa ele alınan konulardan olduğu belirlenmiştir.

Sonuç ve Öneriler

2015-2025 yılları arasında Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisiyle ilgili gerçekleştirilen çalışmaların genel görünümünü ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen çalışmada, son on yıl içerisinde en çok 2023, en az 2016 yılında makale yayımlandığı, 2020 ve daha sonrasında çalışmaların belli düzeyde devam ettiği belirlenmiştir. Kocayanak (2024) YTÖ'de konuşma alanında yazılan lisansüstü tezlerin en az 2013 ve 2016 yılları arasında yapıldığını, Türkyılmaz vd. (2023) yabancı uyruklu öğrencilere yönelik yapılmış olan araştırmaların 2017 yılından sonra önemli ölçüde arttığını saptamıştır.

İncelenen makalelerin çoğunluğunun iki yazarlı ve tek yazarlı olduğu, üç ve beş yazarlı çalışmaların da bulunduğu saptanmıştır. Özellikle deneysel çalışmaların iş bölümü yapılarak gerçekleştirildiğini söylemek mümkündür.

İncelenen makalelerin çoğunda araştırma modelinin belirtilmediği 16 çalışmada sadece yöntemin ifade edildiği belirlenmiştir. Çalışmalarda model olarak doküman incelemesi, tarama modeli ve deneysel çalışmanın daha çok tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Durum çalışması, betimsel tarama, eylem araştırması, fenomenoloji vb. modellerin de kullanıldığı çalışmalarda en az yararlanılan modelin sistematik derleme olduğu saptanmıştır. Türkben (2018) YTÖ alanında hazırlanmış tezlerin çoğunluğunda betimsel nitelikli çalışmaların yer aldığını, ilişkisel ve müdahale yöntemlerinin sayısının daha az olduğunu saptamıştır. Çalışmanın bu yönüyle daha önceki çalışmalardan farklı sonuçlara ulaştığını söylemek mümkündür. Çünkü karma ve nicel modellerle yapılan çalışmaların nitel modeller kadar olmasa da arttığı anlaşılmaktadır. Alan (2021) Suriyelilere Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunları ilgili makalelerden hareketle incelediği çalışmaların araştırma modeli/deseni olarak olgubilim ve durum çalışması desenlerinin kullanıldığını deneysel modelin ise çok fazla tercih edilmediğini saptamıştır. Taşdemir vd. (2023) YTÖ'de dil becerilerine

yönelik tezleri inceledikleri çalışmada en çok nitel, ardından karma üçüncü olarak nicel yöntemin tercih edildiğini belirlemiştir. Alanın sorunlarına çözüm getirecek ve çalışma kapsamında üretilen materyalleri öğretim sürecinde kullanılabilecek yayınlar, ölçek geliştirme çalışmaları, eylem araştırmaları ile uygulamaya dayalı deneysel araştırmaların azlığı önümüzdeki yıllarda üzerine odaklanması gereken öncelikli konular arasındadır (Memiş, 2021).

İncelenen çalışmalarda örneklem büyüklüklerinin çoğunluğunun 11-20, 21-40, 41-80 olduğu görülmekle beraber 201 ve üstü sayıda örnekleme sahip çalışmaların da olduğu belirlenmiştir. Model olarak doküman incelemesinin kullanıldığı makalelerde örneklem büyüklüğüne yer verilmemiştir. Biçer (2017) YTÖ alanında yayımlanan makaleleri inceldiği çalışmada makalelerin önemli bir kısmında örneklem büyüklüğüne ilişkin bilgi bulunmadığını saptamış bunu da makalelerde alan yazını incelemesinin ve doküman incelemesi yönteminin kullanılmasına bağlamıştır. Çalışmanın bu bağlamda daha önceki çalışmalarla koştur özellikler gösterdiğini söylemek mümkündür.

İncelenen makalelerde veri toplama aracı olarak doküman ve görüşme formlarının kullanıldığı; konuşma becerisinde duyuşsal boyutları tespit etmek amacıyla ölçeklerin sıkça kullanıldığı tespit edilmiştir. Karma model kullanılarak gerçekleştirilen çalışmalarda nicel ve nitel veriler toplanarak karşılaştırma yoluna gidilmesinin bu araçların sık tercih edilmesinde etkili olduğunu söylemek mümkündür. Bazı makalelerde veriler belli ölçütler ve gözlemler kullanılarak veriler toplanırken bazı çalışmalarda verilerin toplanmasına ilişkin bilgiler verilmemiştir. Kocayanak (2024) YTÖ konuşma becerisi alanında hazırlanan tezlerde veri toplama aracı olarak en fazla formlar, ölçekler ve ses kayıtlarının kullanıldığını sonucuna ulaşmıştır. Biçer (2017) YTÖ alanında hazırlanan makalelerde en fazla doküman, görüşme ve anketin veri toplama aracı olarak kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır.

İncelenen çalışmaların analiz edilmesinde en çok içerik analizinin tercih edildiği, çalışmaların bazılarında ise verilerin analizine ilişkin bilgi verilmediği, analiz yönteminin belirtilmediği saptanmıştır. Karma ve/veya nicel çalışmalarda betimsel ve istatistiksel kestirimlerin tercih edildiği yine betimsel analizin kullanıldığı makaleler de bulunmaktadır.

Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisiyle ilgili yayımlanmış son on yıldaki makalelerde en çok konuşma becerisini geliştirmede kullanılan yaklaşım/model/yöntem/strateji/teknik vb. konu olarak ele alınmıştır. Konuşma becerisi edinimi ve kullanımı sürecinde yaşanan kaygı/stres/motivasyon/özyeterlik gibi duyuşsal özellikleri değerlendirmeye yönelik çalışmaların da çoğunlukta olduğu belirlenmiştir. Konuşma becerisine ilişkin ulusal ve uluslararası teorik bilgiler/kuramlar makalelerde konu olarak işlenmiştir. Makalelerde, eğitim öğretim süreçlerinde kullanılan ders setleri/kitapları, konuşma becerisini ölçme ve değerlendirme işlenen konular arasındadır. Makalelerde öğrenci hataları/yanlışları/sorunları, öğretici algıları/görüşleri, konuşma becerisini diğer

beceri/becerilerle karşılaştırma az da olsa irdelenen konulardandır. Türkyılmaz vd. (2023) YTÖ alanında yapılan çalışmaların büyük bölümünün konu olarak dil öğretiminde öğretim yöntem ve teknik konularına yer verdiğini saptamıştır. Büyükkiz vd. (2024) konuşma becerisi, konuşma becerisinin bileşenleri, konuşma kaygısı, konuşma becerisine yönelik öğrenci görüşleri, konuşma becerisini geliştirecek yöntem ve teknikler, etkinlik örnekleri şeklinde yapılmış olduğu dikkat çekmektedir. Bu bağlamda Türkçeyi ikinci/yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma becerisini verimli bir şekilde kazanmaları ve etkili bir şekilde kullanabilmeleri için yaparak yaşayarak öğrenmelerine katkı sağlayacak etkileşim temelli etkinlik ve uygulama ortamları oluşturulması önemlidir (Göçer, 2015b).

Sonuç olarak 2015-2025 yılları arasında Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisiyle ilgili hazırlanan makalelerin en çok 2023 yılında yayımlandığı, çoğunluğunun iki yazarlı olduğu, makalelerde farklı modeller tercih edildiği, çoğunun örneklem büyüklüklerinin 11-40 arasında değiştiği, veri toplamada dokümanların ve görüşme formlarının ön plana çıktığı, verilerin analizinde daha çok içerik ve betimsel-kestirimsel istatistiklerden yararlanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca makalelerde konu olarak daha çok konuşma becerisini sağaltmada yaklaşım, model, yöntem, strateji, teknik ve bazı uygulamaların ele alındığı saptanmıştır.

Öneriler

- İncelenen makalelerdeki yöntem bölümlerinde tespit edilen araştırma modeli, veri toplama araçları ve analizi vb. durumlarda eksiklikler bulunmaktadır. Dolayısıyla çalışmalarda yöntem bölümü ve alt başlıkları nitelikli tasarlanmalı ve net ifade edilmelidir.
- İncelenen makalelerin büyük oranda iki ya da tek yazarlı olduğu saptanmıştır. Dolayısıyla ekip çalışması gerektiren, örneklemi büyük ve proje destekli geniş kapsamlı çalışmalar tasarlanmalıdır.
- Konuşma becerisinin diğer becerilerle ilişkisine yönelik çalışmaların sınırlı olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda dil becerilerinin bütünleşik olarak sunulduğu çalışmalar artırılmalıdır.

Çatışma Beyanı

Bu çalışmada yazarlar arasında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması veya çakışması bulunmamaktadır.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada, Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'nde belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergede *Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler* başlığı altında açıklanan eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Kaynakça¹

- *Abukan, M., & Tchkonina, L. (2023). Gürcistan'da Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Gürcü öğrencilerin konuşma (Sözlü anlatım) becerilerinin değerlendirilmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* (33), 151-171. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1283686>
- *Ak Başoğlu, D., & Aksu Raffard, C. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sesletim ve etkileşim odaklı konuşma görevleri. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 8(3), 80-99. <https://doi.org/10.29228/ijlet.4415>
- *Akay, A., Bağlar, A., Uslu, A., Sorgu, E., & Bağlar, K. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sesletim eğitimi, *Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 201-212. <https://doi.org/10.59182/tudad.1448731>
- *Aktar, S., & Yağmur Şahin, E. (2023). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki ölçme uygulamalarının sözlü üretim ve sözlü etkileşim becerileri kazanımlarına göre incelenmesi. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 8(3), 434-480. <https://doi.org/10.29250/sead.1332187>.
- *Aktaş, E., & Eş, A. T. (2025). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki üretici dil becerileri etkinliklerinde kültürel etkileşim. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 18(49), 355-379. <https://doi.org/10.12981/mahder.1551007>
- *Aktaş, E., & Karakuş, S. (2023). Voki uygulamasının Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma motivasyonlarına ve konuşma öz yeterlik algılarına etkisi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 11(3), 1-28.
- Alan, Y. (2021). İlgili çalışmalardan hareketle Suriyelilere Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 52, 119 <https://doi.org/10.9779/pauefd.748162>
- *Al-Sharabi, T. A. T. A. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ezberleme yönteminin konuşma becerisine etkisi. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 3(2), 26-39.
- Alyılmaz, S. ve Şengül, K. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil öğrenme stratejileri*. Kesit Yayınları.
- *Ameen, H. M., & Uslu Üstten, A. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma kaygısı üzerine bir inceleme. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 6(1), 18-26.
- *Aramak, K. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik hazırlanan temel seviye ders kitaplarındaki karşılıklı konuşma metinlerinin tutarlılık bağlamında incelenmesi. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 3(1), 12-18.
- *Avcı, M., & Topçuoğlu Ünal, F. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde iletişimsel yöntemin öğrencilerin konuşma tutum ve başarılarına etkisi (Somali örneği). *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 9(4), 119-129. <https://doi.org/10.29228/ijlet.54100>

¹ Bu çalışma kapsamında incelenen makaleler için kaynaklar bölümünde * işareti kullanılmıştır.

- *Aydın, G., Şahin, A., Yağmur, E., Emre, K., & Kalın Salı, M. (2017). Yabancı dil olarak türkçe öğrenenlerin konuşma öz yeterliliklerinin belirlenmesi (ÇOMÜ TÖMER ÖRNEĞİ). *Journal of Awareness*, 2(3S), 549-564.
- *Bağcı, H., & Armutcu, E. (2024). İkinci dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma kaygıları üzerine bir inceleme. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 7(3), 363-384.
- *Bakır Özbey, C., & Kaplan, K. (2023). Türkçe öğrenen Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşmalarına yönelik yanlış çözümlemesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (44), 1-21. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.1233887>
- *Barcın, S. (2023). Kırgızlara Türkiye Türkçesi öğretiminde C1 seviyesindeki öğrencilerin konuşma becerisi performans düzeylerinin saptanması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Dergisi*, (Ö12), 15-22. DOI: 10.29000/rumelide.1330369
- *Başar, U., & Çangal, Ö. (2023). Türkçeyi yabancı/ikinci dil olarak öğrenenlerin konuşma becerisi öz yeterliklerinin belirlenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(2), 775-790. <https://doi.org/10.7822/omuefd.1270701>.
- *Bayraktar, E., & Maltepe, S. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akran değerlendirmenin konuşma becerisine etkisi. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 6(1). 1-23. https://doi.org/10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v06i1001
- Biçer, N. (2017). Yabancılar Türkçe öğretimi alanında yayınlanan makaleler üzerine bir analiz çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.27, 236- 248.
- *Boylu, E., & Çangal, Ö. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Bosna-Hersekli öğrencilerin konuşma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(1), 349-368.
- Büyükkiz, K. K., & Tekin, A. & Yıldız, A. G. (2024). Yabancılar Türkçe öğretiminde konuşma becerisini geliştirmeye yönelik araştırmalar: son yirmi yılın değerlendirilmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (38), 35-72. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1439579>
- *Candan, A., & Fidan, D. (2023). Sesletim odaklı konuşma modelinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin sesletim becerilerine etkisi. *Mersin Üniversitesi Dil ve Edebiyat Dergisi*, 19(1), 31-60.
- *Çalışkan, E. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin sesletim kaygı düzeyleri, *Mavi Atlas*, 11(2), 476-488. <https://doi.org/10.18795/gumusmaviatlas.1367553>
- *Çelik, F. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde konuşma becerisi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 3(3), 32-41.
- *Çerçi, A. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisini ölçme değerlendirmede karşılaşılan sorunlar üzerine yabancılar Türkçe öğrenenlerin görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 3-16.
- *Demirel, S., & Temur, N. (2024). Yabancılar Türkçe öğretiminde metin odaklı yaklaşımla hazırlanan materyallerin konuşma ve yazma becerilerine etkisi. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi (EYYAD)*, 7(2), 209-227. <https://doi.org/10.70325/eyyad.1567311>

- *Elçi, Z. A., & Hamzadayı, E. (2025). Yabancı dil olarak Türkçe konuşma başarımını değerlendirmeye yönelik derecelendirme ölçeği önerisi. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 11 (1), 58-76.
- *Erdem, İ., & Tay, İ. (2024). Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşma motivasyonlarının belirlenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 22(3), 2226-2246. <https://doi.org/10.37217/tebd.1516447>
- *Erdem Nas, G. (2020). Türkçenin sesletiminin yabancılara öğretimi üzerine notlar. *Journal of Turkish Research Institute*(67), 703-714. <https://doi.org/10.14222/Turkiyat4248>
- *Erdil, M. (2018). Türkçe okutmanlarının yabancı öğrencilerin Türkçe konuşma becerisine yönelik subjektif algıları. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, -(4), 73-101.
- *Eş, A. T. & Aktaş, E. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki üretici dil becerileri etkinliklerinin eylem odaklı yaklaşıma göre incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö13), 157-197. DOI: 10.29000/rumelide.1379142
- *Gani, B., & Kuruoğlu, G. (2022) Mültecilerin dil sorunu: İzmir’de yaşayan Suriyeli mülteci çocukların Türkçe ifade edici dil becerilerinin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, *Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Konferansı, Göç: Ötümüzdeki Yirmi Yılın Projeksiyonu ve Ötesi” Özel Sayısı*, 95-108, <http://dx.doi.org/10.16953/deusosbil.1055618>
- *Gani, B. N., & Kuruoğlu, G. (2023). Suriyeli çocukların konuşma becerilerindeki söz dizimsel hataların dil bilimsel çözümlemesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (55), 46-59. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1164017>
- *Göçen, G. (2021). Uluslararası öğrenciler için hazırlanan akademik Türkçe ders kitaplarındaki konuşma görevleri ve yeterlilikleri. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 6(1), 43-84. https://doi.org/10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v06i1003
- *Göçer, A. (2015a). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin gelişim durumunun belirlenmesi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 47-56.
- *Göçer, A. (2015b). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin kazandırılması. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 21-36.
- *Göçer, A., & Karadağ, B.F. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde iletişimsel becerilerin geliştirilmesi durumunun incelenmesi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 71-80. <https://doi.org/10.21666/muefd.686282>
- *Göçer, A., & Karadağ, B. F. (2023). Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde dil ötesi öğelerle desteklenerek hazırlanan monologların konuşma becerisinin gelişiminde kullanılması. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 1-24.
- *Güçüyet, B., Şeref, İ., & Karadoğan, A. (2019). Tutor destekli öğretim modeli’nin yabancı öğrencilerin Türkçe konuşma becerilerine ve kaygı düzeylerine etkisi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (64), 535-552. <https://doi.org/10.14222/Turkiyat4054>

- *Günaydın, Y. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma kulüpleri. *Ekev Akademi Dergisi*, (85), 531-544.
- *Günaydın, Y., & Arıcı, A. F. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde etkileşimli okumanın konuşma becerisine etkisi. *EKEV Akademi Dergisi* (83), 673-696.
- *Hamzadayı, E., & Büyükkiz, K. K. (2015). Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin konuşma becerisi öz-yeterlik algıları ile kişilik tipleri arasındaki ilişki. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 19(1), 297-312.
- *Hasırcı, S. (2019). Yabancılar Türkçe öğretimine yönelik ders kitaplarının konuşma becerisi açısından karşılaştırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(2), 1068-1098.
- *Hattatıoğlu, A. & Kalfa, M. (2023). Yabancı dil öğretimi kitaplarının konuşma etkinlikleri bakımından karşılaştırılması. *Uluslararası Türkçe Öğretimi Araştırmaları Dergisi (UTÖAD)*, 3(2), 182-202. <https://zenodo.org/doi/10.5281/zenodo.10427629>.
- *İlgün, K., & Nurlu, M. (2021). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan konuşma etkinliklerinin kültürlerarası iletişimsel yaklaşım bağlamında değerlendirilmesi. *Journal of Turkology*, 31(1), 225-257.
- *İnal, E. (2020). Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisinin geliştirilmesi ve ölçme değerlendirme süreçlerine yönelik düşünceler: öğretici yeterlikleri. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 5(2), 189-204. https://doi.org/10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v05i2003
- *İnal, E. (2021). Yabancı/ikinci dil öğretiminde konuşma becerilerinin geliştirilmesine yönelik farklı bir uygulama alanı: dublaj. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 118-126. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1009044>
- *İnal, M. ve Korkmaz, Ö. (2019). Eğitsel oyunların öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye dönük tutumlarına ve konuşma becerilerine etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 898-913.
- *İnce, B. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji destekli akran öğretiminin konuşma kaygısına etkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 171-179. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1012525>
- *İşcan, A., & Karagöz, B. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisi kazandırmada filmlerin kullanımı. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 1265-1278.
- *Kan, M. O., & Yarol Özgür, Ü. (2023). Suriyeli ilköğrencilerinin sesletim hataları. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 11, 728-736.
- Karaçam, Z. (2013). Sistematiik derleme metodolojisi: sistematiik derleme hazırlamak için bir rehber. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(1), 26-33.
- *Karadağ, B. F., & Akyurt, M. (2023). İkinci dil öğretiminde konuşma dilinin yeri: öğreticiler ne düşünüyor? *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 12, 951-970
- *Karadağ, B. F., & Dinçer, M. (2022). Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde telaffuz becerisi açısından karaokenin kullanılması. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 7(1), 117-149. https://doi.org/10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v07i1005

- *Karadağ, B. F., & Göçer, A. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde drama yönteminin akıcı konuşma üzerindeki rolü. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(1), 431-446.
- *Karadağ, B. F., & Göçer, A. (2022). Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin görev temelli öğretim yöntemi ile geliştirilmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3), 469-482. <https://doi.org/10.17556/erziefd.1092264>
- *Kardaş, D. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde konuşma ve yazma becerilerinin karşılaştırılması: Suriyeli öğrencilere yönelik bir uygulama. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 8(1), 71-84. <https://doi.org/10.29228/ijlet.41656>
- Kardoğan, M., & Kardaş, M. N. (2023). Türkiye’de Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yayımlanan makalelerin eğilimleri üzerine bir inceleme. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 1-12. <https://doi.org/10.53586/susbid.1218745>
- Kartallıoğlu, N. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma eğitimi. H. Karatay (Ed.), *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi el kitabı* içinde (s. 314-348). Pegem Akademi
- *Kocaman Gürata, E. (2017). Karşılıklı konuşma stratejilerinin öğretiminin öğrencilerin konuşma becerisi gelişimine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi* (3), 77-95.
- *Kocayanak, D. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında yer alan konuşma becerisi etkinliklerinin karşılaştırılması. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4 (2021 Yunus Emre ve Türkçe Yılı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Özel Sayısı), 123-139. <https://doi.org/10.47948/efad.911870>
- Kocayanak, D. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanındaki konuşma eğitimiyle ilgili lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 522-540. <https://doi.org/10.32321/cutad.1451915>
- *Kocayanak, D., & Topçu Tecelli, N. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisini değerlendirme ölçütleri. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)* (38), 245-267. <https://doi.org/10.20427/turkiyat.1267689>
- *Kurt, A., & Göçer, A. (2022). Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin kazandırılması ve geliştirilmesi amacıyla vlog (video blog) kullanımı. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 8(1), 1-21. <https://doi.org/10.47714/uebt.1035561>
- *Kurudayıoğlu, M. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki konuşma etkinliklerinin konuşma türleri açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 736-750.
- *Kurudayıoğlu, M., & Güngör, H. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma öz yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(2), 1105-1121
- Memiş, M. (2021). *Yabancılar Türkçe öğretiminin güncel sorunları*. Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9786257676458>

- *Ökten, C., & Özcan, F. (2020). Eylem odaklı yaklaşım açısından konuşma kaygısının giderilmesi üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 2(2), 81-103.
- *Özmen, C., Güven, E., & Dürer, Z. S. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisi: sesletime yönelik bir uygulama ve etkinlik önerisi. *Turkish Studies* 12(28), 593-634. DOI: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12437>
- *Sallabaş, M. E., & Sağlık, H. (2020). Yabancılarla Türkçe öğretim setlerinde yer alan konuşma etkinliklerinde dilin kullanım alanları. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(1), 237-249.
- *Sallabaş, M. E., & Yılmaz, O. S. (2020). Türkçe ve İngilizce öğretim kitaplarına karşılaştırmalı bir bakış: Konuşma becerisi örneği. *Çukurova Araştırmaları*, 6(1), 68-84.
- *Sevim, O., & Varışoğlu, B. (2023). Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler için üretici dil becerisi öz yeterlilik ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(1), 187-202. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.1214107>
- *Solak, E. M., & Yılmaz, F. (2020). Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen uluslararası öğrencilerin konuşma kaygıları üzerine bir inceleme. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 8(1), 112-123. <https://doi.org/10.29228/ijlet.40420>
- *Sönmez, E. N., & Güneş Özden, M. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin iletişim stratejilerini kullanma düzeylerinin konuşma kaygısına etkisi. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 9(1), 71-105. https://doi.org/10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v09i1003
- *Sumruk Ateşgöl, H. (2021). Türkçenin yabancı/ikinci dil olarak öğretiminde konuşma çözümlemesi yöntemi. *Uluslararası Türkçe Öğretimi Araştırmaları Dergisi (UTÖAD)*, 1(2), 192-208. <http://dx.doi.org/10.47834/utoad.25>
- *Suroğlu Sofu, M., & Demirkol, R. (2024). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerinin değerlendirilmesine yönelik bir araştırma. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(3), 1847-1866.
- *Şahin, A., & Kalın Salı, M. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe konuşma stratejileri üzerine bir araştırma: ÇOMÜ TÖMER örneği. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 40-49.
- *Şen, Ü., & Boylu, E. (2015). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen İranlı öğrencilerin konuşma kaygılarının değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(30), 13-25.
- *Şenyiğit, Y., & Okur, A. (2019). Yabancılarla Türkçe öğretiminde konuşma becerisi ve telaffuz eğitimi. *Mehmet Akif Ersoy University Journal of Education Faculty* (52), 519-549.
- *Şimşek, A. & Çevirme, H. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisine yönelik biçimlendirici değerlendirme temelli dereceli puanlama anahtarı geliştirme çalışması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (36), 305-325. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1372349>
- *Tanrıkulu, L., & Şihanhoğlu, Ö. (2019). 2018 (CEFR) Diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesi yeni açıklamalar metninde konuşma becerisinin incelenmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 7(4), 212-224. <https://doi.org/10.29228/ijlet.39833>

- Taşdemir, Z., Kılıç, M., & Demir, S. (2023). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dil Becerilerine Yönelik Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 6(2), 203-222
- *Taşköprü, G. (2025). İkinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde A1-A2 düzeylerinde konuşma puanlama anahtarı önerisi. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 11(1), 188-206.
- *Taşköprü, G., & Ekti, M. (2023). A1-A2 düzeyi konuşma becerisi için özetleyici değerlendirme kapsamında hazırlanan araçlardaki ölçütler ve bunların önemi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (36), 172-184. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1372343>
- *Tekin, G. (2023). Haptic sesletim eğitimi yaklaşımı ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanımı. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (37), 259-273. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1406966>
- *Tekin, G. (2024). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde duygusal bütün eğitimi. *Sakarya Dil Dergisi*, 2(1), 1-19.
- *Temizyürek, F., & Mercan, S. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma motivasyonunun düşmesinin nedenlerine yönelik görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 931-945.
- *Tezel, K. V. (2021). 4/3/2: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşmada akıcılığı geliştirmek için etkili bir teknik. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(41), 3778-3793. <https://doi.org/10.26466/opus.885529>
- *Toksun D. E. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmek için dil öğrenim oyunları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 73-83.
- *Tüm, G., & Emre Parmaksız, G. (2017). Comparison of speaking activities in Turkish and English language teaching coursebooks regarding self-assessment grid of CEFR. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 13(2), 367-378.
- Türkben, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2464-2479.
- *Türkben, T., & Koca, Z. G. (2024). Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin Basamaklı Öğretim Yöntemiyle Üretici Dil Becerilerinin Geliştirilmesi: Bir Eylem Çalışması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi* (60), 1442-1463. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1453759>
- *Türkben, T., & Öncü Yiğit, K. (2023). Ters-yüz sınıf modeli ile desteklenmiş iletişimsel yaklaşımın Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin konuşma becerilerine etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 28-50. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.1139033>
- Türkyılmaz, M.B., Arı, B., & Yaylacı, H. (2023). Yabancı uyruklu öğrencilere yönelik yayınlanmış olan makalelerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20 (51), 100-126

- *Uçak, S., & Gökçü, E. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma becerisini geliştirme stratejileri (Erbil örneği). *Journal of Turkish Language and Literature*, 1(2), 221-228.
- *Uluçay, M. (2024). Diksiyon eğitiminin yabancı dil olarak Türkçe öğrenen boşnak öğrencilerin prozodik konuşma becerileri üzerindeki etkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (40), 13-32. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1502172>.
- Uysal, H. H. (2009). İkinci dilde sözlü ve yazılı anlatım eğitiminde sosyo-kültürel yaklaşımlar. D. Yaylı ve Y. Bayyurt (Ed.), *Yabancılar Türkçe öğretimi politika yöntem ve beceriler içinde* (s. 91-105). Anı Yayıncılık.
- *Yavuz, G., & Okur, A. (2021). Yabancılar Türkçe öğretiminde eğitsel oyunların konuşma becerisindeki rolü. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 251-264. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1011405>
- *Yavuz Kırık, M. (2015). Bir yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitabındaki konuşma aktivitelerinin etkileşimsellik düzeyi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12-2(24), 133-145.
- *Yıldırım, N. (2025). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma kusurlarının eğitmen görüşleriyle belirlenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* 7(17), 237- 256.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- *Yorgancı, O. K., & Baş, B. (2022). Öğrenci yapısı podcast (ses yayını) oluşturma süreçlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma ve yazma becerisi ile bu becerilerdeki öz yeterliklerine etkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (26), 256-282. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1073907>

Extended Abstract

Teaching Turkish as a second/foreign language is addressed through studies carried out by universities, research centers and related organizations, and in parallel with this situation, the number of studies on the subject is increasing. Studies produced in the field contribute to the identification and solution of problems and to making teaching more qualified. Basic language skills have an important place among the topics discussed in scientific studies on teaching Turkish as a second/foreign language.

Speaking is one of the primary activities both in and outside the classroom from the beginning to the end of the language teaching process. Speech is the most important communication tool that people use to meet their work and needs in real life environments. Therefore, it is very important to develop speaking skills that will enable individuals to use their communication skills effectively in language learning processes. Teaching speaking skills includes anxiety, perception, attitude, pronunciation, culture, grammar, etc. Since it covers various dimensions, various problems are encountered in teaching the skill in question. This situation has increased the number of studies addressing speaking skills in teaching Turkish as a second/foreign language. It seems that studies on speaking skills in teaching Turkish as a

second/foreign language are limited to theses. The aim of this study is to examine academic studies on speaking skills in teaching Turkish as a second/foreign language; to discuss them in terms of their purposes, the subjects on which they were written, and their results. It is expected to provide perspective for future studies by describing the extent to which studies on speaking skills are discussed in the literature and the general view of the studies.

In order to reveal the general situation of studies related to speaking skills in the teaching of Turkish as a second/foreign language, a qualitative research method and systematic review design were used in this study. ‘A systematic review is a study that synthesises the findings, conclusions and evaluations of two or more published studies on a specific topic (Karaçam, 2013, p. 27).’ This study employed this method and design to determine the general state of the field for researchers working in the area of speaking skills in the teaching of Turkish as a second/foreign language over the past decade. Content analysis was used in the analysis of the theses and articles examined in the study. In order to reveal the general overview of studies conducted between 2015 and 2025 on speaking skills in the teaching of Turkish as a second/foreign language, it was determined that the highest number of articles were published in 2023 and the lowest in 2016, and that studies continued at a certain level in 2020 and beyond.

It was determined that the majority of the articles examined had two or one author, with some having three or five authors. It is possible to say that the work was divided among the authors, especially in experimental studies. It was determined that the research model was not specified in most of the articles published in the last ten years, and only the method was stated in 16 studies. It was concluded that document review, survey model, and experimental studies were more frequently preferred as models in the studies.

In the studies examined, it was observed that the majority of sample sizes were 11-20, 21-40, and 41-80, but there were also studies with 201 or more samples. In articles where document review was used as a model, sample size was not mentioned. The articles examined revealed that document and interview forms were used as data collection tools, and scales were also frequently used to identify affective dimensions in speaking skills. It is possible to say that the collection and comparison of quantitative and qualitative data in studies conducted using a mixed model contributed to the frequent use of these tools. It was found that content analysis was the most preferred method for analysing the studies reviewed, while some studies did not provide information on data analysis or specify the analysis method.

In articles published over the last ten years on the teaching of Turkish as a second/foreign language, the most frequently discussed topic has been the approaches/models/methods/strategies/techniques, etc. used to develop speaking skills. Studies evaluating emotional characteristics such as anxiety, stress, motivation, and self-efficacy experienced during the process of acquiring and using speaking

skills have also been found to be prevalent. National and international theoretical knowledge related to speaking skills has been frequently addressed as a topic in the articles. The articles also cover topics such as lesson sets/books used in educational processes and the measurement and evaluation of speaking skills.